

[Camma Larsen-Ledet.]

Men tendensen i det dalende tal må ikke forlede nogen til at tro, at arbejdet med dem, der er tilbage, er blevet mindre, for de børn, der bliver anbragt, udviser til gengæld større vanskeligheder. Mange af dem kræver pædagogisk, psykologisk behandling på dertil specielt indrettede hjem. Men disse institutioner er der blot ikke nok af — endnu. Det kommer, det er jeg ikke i tvivl om, men ventetiden er en belastning for de hjem, der i mellemtiden uden tilstrækkeligt, sagkyndigt personale må tage imod den ungdom, der har svært ved at tilpasse sig det gældende samfundsmønster.

Den materielle levestandard på vore børne- og ungdomsinstitutioner er god. Det pædagogisk uddannede personale bliver større og bedre udrustet. Bygningsmæssigt kommer flere og flere institutioner godt med, men der findes stadig væk en del hjem, der ikke rigtig har mærket fremskridtet. Der er derfor ikke noget at sige til, at forstanderne og personalet på disse hjem synes, det går for langsomt med udviklingen. Hver for sig stirrer de længselsfuldt efter grønt lys for bevilling af en byggekvote til netop det hjem, de er tilnyttet. Men med de bevillinger, der stilles til rådighed, må nogle væbne sig med tålmodighed i endnu nogle år frem og måske også i flere år, end det er rimeligt.

Fra denne talerstol siges det ofte af oppositionen, at der må holdes igen på den offentlige byggesektor. Jeg personlig tror, det ville være gavnligt, om man på visse områder gik ind for en udvidet aktivitet i stedet for at holde igen, og her vil jeg gerne pege på børne- og ungdomsinstitutionerne.

P. E. Eriksen: Jeg vil gerne sige den højtærede socialminister tak for den omfattende redegørelse, vi har fået, og jeg vil gerne knytte nogle bemærkninger til de afsnit, som det ærede medlem hr. Søren Andersen ikke har været inde på.

Når vi nu taler om socialpolitik og problemerne i forbindelse dermed, vil jeg gerne fremhæve, at det centrale grundlag for det enkelte menneskes tilværelse mere end nogen sinde tidligere er erhvervsevnen, og derfor vil jeg gerne følge op, hvad ministeren har sagt om formålet med revalideringen, nemlig normaliseringen af tilværelsen

for vore handicappede medborgere. Den moderne teknik har skabt endnu større muligheder for omskoling, oplæring, optræning o. s. v., og det arbejde, som vore revalideringscentre har udført, siden de blev oprettet, er al anerkendelse værd.

Jeg tror imidlertid, der er endnu mere at gøre, fordi det, som ministeren også understregede, af menneskelige hensyn er uhyre vigtigt, at den enkelte ikke sidder uvirksom hen, men føler, at han udfylder en plads i samfundet; det gælder både de erhvervs-hæmmede og andre handicappede. Jeg har set af en udtalelse i pressen efter en tale, som arbejdsdirektør Borresmidt har holdt, at der i de sidste 12 måneder var anvist arbejde til 4.000, men heraf måtte 1.000 igen henvises til revalideringscentre med henblik på ny optræning. Det kunne måske godt sige os et og andet, at af dem, der fik anvist arbejde, gik halvdelen til ufaglært arbejde, $\frac{1}{4}$ til specialarbejde, $\frac{1}{6}$ til lærlingeplasser, 3 pct. til hjemmearbejde og resten til funktionærstillinger. Det, jeg gerne vil understrege, er, at vi også her må følge problemerne op med hensyn til at skaffe arbejdspladser, beskyttede værksteder o. s. v.

Revalideringen spænder jo over flere grupper: invaliderede, sygdomsramte, intelligenshandicappede, og endelig er der særforsoget, som også har været nævnt. Ved hjælp af specialuddannede folk, speciallæger, socialrådgivere, psykologer, pædagoger, terapeuter o. s. v., kan der gøres meget, og alle muligheder må udnyttes for at give mennesker mod og tro på livet trods deres handicap. Når vi siger, at en institutionsplads koster så og så meget, må vi samtidig spørge os selv, hvor meget der måske kunne spares, hvis vi igennem hele revalideringsarbejdet fulgte problemerne op. I hvert fald er det et faktum, at automatiseringen giver os større muligheder for handicappedes genindførelse i erhvervslivet, eftersom tendensen går bort fra legemligt arbejde over til betjening af knapper og håndtag. Det er og vil være en tilfredsstillelse for enhver at kunne leve med og virke.

Jeg ser i finanslovsforslaget, at man påtænker at oprette et direktorat for revalidering og forsoget. Det er også noget, som den højtærede minister måske lige vil omtale senere.

Jeg kan ikke nævne disse forhold ved-